

ALGEMEEN STEMRECHT

VERSCHIJNT ALLE ZONDAGEN

Geene Plichten zonder Rechten.

Wie door 't geld kiezer is
Is door geld te koop.Alles betreffende Redactie en Administratie te zenden
aan DE DAPPER, Lokaal VOORUIT, GarenplaatsAlle Macht komt uit het Volk.
Art. 6 der Grondwet.
Leugens. Op 12 meerderjarige Belgen
is maar één kiezer.

MANIFEST AAN HET VLAAMSCH VOLK

Werklieden Niet-Kiezers !

Eene beweging zonder voorgaande in de politieke geschiedenis onzes lands is in België tot stand gekomen.

Deze beweging, die de verovering van 't kiesrecht voor alle meerderjarige Belgen voor doel heeft, levert reeds verheugende uitslagen op.

De onvergetelijke betooging van 10 Augusti, de **70.000 mannen** die uit alle hoeken des lands te Brussel zijn samengestroomd om hun natuurlijk recht te eischen, is zeker wel de machtigste uiting geweest van den volkswil, die ooit werd uitgebracht. Gansch het land heeft gesproken !

Die 70.000 manifestanten, op zich zelf reeds de helft van de getalsterkte van het bedorven cijskiezerskorps, dat ons land met schande belaadt en naar den afgrond sleept, vertegenwoordigden driemaal zooveel niet-kiezers door gebrek, dwang of vrees voor broodroof te huis gehouden.

Voortaan is het onmogelijk geworden het volk de beleediging in 't aangezicht te slingeren, dat het onverschillig aan zijne rechten is, want telkens zou het ontzagwekkend legioen overtuigde betoogers van 10 Augusti, deze bewering met klank logenstraffen.

De organen van alle partijen, die het vóór de betooging niet meer waagden de rechtvaardigheid van 't Algemeen Stemrecht te betwisten, zijn het eens dat van dergelijke bewegingen rekening moet gehouden worden, op straffe van ons land in beroering te brengen en aanleiding te geven tot geweldige uitbarstingen.

Ook de gezaghebbendste bladen der vreemde pers lieten zich in den zelfden zin uit en gaven de regeering den raad niet roekeloos met zulk reusachtig protest om te springen, indien ze haar eigen graf niet delven wilde.

Het heeft aan de machthebbers dus aan geene waarschuwingen ontbroken.

Niet-Kiezers !

Geen enkel verstandig man heeft zich over den uitslag der betooging van 10 Augusti illusiën gemaakt. Wij kennen immers de Belgische wetgevers als de blindste, de ikzuchtigste vertegenwoordigers der klasse, die sedert 1830 België bestuurt en de schreeuwendste, de wraakroependste ongelijkheid onder de kinderen van een zelfde land eeuwigdurend wil maken.

Wij weten dat niettegenstaande den vreedzamen eisch om stemrecht, van het verstandigste deel der werkersbevolking, van dit deel dat den nationalen rijkdom voortbrengt, wij weten dat elke toegeving zal geweigerd worden.

Op de bloedige gebeurtenissen van 1886, gevolgd door eene indrukwekkende betooging te Brussel enkele weken nadien, werd geantwoord niet met tegemoetkoming der volkseischen, maar met het versterken van het wetten-arsenaal, dat enkel tegen de kleinen is gericht.

De wet De Volder werd gestemd, op de zoogenaamde ophitsingen.

Men maakte eene wet op de dronkenschap, die alleen de werklieden treft.

Eene andere volgde, die aan de eigenaars het recht gaf zonder kosten de kleine huraars op straat te werpen.

Nieuwe belastingen op het verbruik werden gestemd, namelijk op het vleesch en zelfs werden lasten op het brood voorgesteld.

De groote bourgeoisie, die een oogenblik haren ondergang nabij was, schudde alle vrees af en ging weer op den vulkaan aan 'tdansen. Het cijsstelsel moet eerst in schande en oneer versmachten eer het zal hebben uitgediend.

En uitdienen zal het !

Het Algemeen Stemrecht is rechtvaardig en noodzakelijk !

Rechtvaardig omdat degenen die van 't kiesrecht verstoken zijn, zooveel lasten dragen, ja, meer zelfs dan de bevoorrechten van den cijs.

't Zijn de belastingen op de levensmiddelen des volks die aan den Staat de grootste inkomsten verschaffen.

't Is het volk dat de schandelijkste aller lasten, de **bloed-belasting** betaalt. 't Zijn zijne kinderen die in de ure des gevaars met hun leven de eigendommen moeten bewaken op ons zweet vergaard.

't Is 't volk, dat den nationalen rijkdom heeft bewerkt en nog dagelijks in galeien van fabrieken, en in d'ingewanden der aarde met levensgevaar de renten opbrengt, waarop een klein deel der natie hare heerschappij vestigt.

Het Algemeen Stemrecht is noodzakelijk, om ons land van den ondergang te redden, waarnaar de reactie het voert ; om handel en nijverheid door doeltreffende wetten op te beuren ; om den burgeroorlog te voorkomen, die onvermijdelijk het gevolg zal zijn van de stelselmatige verdrukking des arbeids.

Werklieden, ontferden !

Wij verkeerden in 't zelfde geval van een werkman, die na één jaar bovenmenschenlijk te hebben gezwoegd, door zijn patroon ZONDER LOON naar huis wordt gezonden.

Nadat in 1830 onze vaders de onafhankelijkheid des lands met hun bloed hadden bezegeld, hebben wij, hunne nakomelingen onafgebroken gearbeid, alle lasten en alle plichten gedragen.

Zestig jaar wachten wij reeds op ons loon: Het recht om in de wetgeving des lands een woord mede te spreken.

't Is dat recht, reeds in Artevelde's eeuw voor de gemeenten erkend, dat ons halstarrig geweigerd wordt.

Zullen wij ons langer als slaven laten vertrapen en lijdzaam de roede blijven kussen die ons kastijdt ?

Neen, duizendmaal neen !

Broeders !

De Betooging van den 10 Augusti was slechts eene episode uit den strijd voor Algemeen Stemrecht.

Zij heeft ons getoond hoe onze krachten op luttel jaren zijn gewassen ; zij heeft ons vertrouwen geschonken in onze sterkte en een riem onder 't hart gestoken van alle twijfelachtigen.

ER IS GEEN RECHT TEGEN RECHT

Die gulden spreuk willen wij tot waarheid maken, en aan degenen die in de Betooging het hoogste punt der beweging zagen, bewijzen dat zij zich bedrogen.

Op, gij allen, aanhangers van dit heilig volksrecht, geene rust noch verpoozing in dien edelen strijd.

Een nieuwe kruistocht gaat beginnen. Het Congres voor Algemeen Stemrecht dat toekomende maand in Brussel zal gehouden worden, zal over de propagandemiddelen beslissen. De vreedzame pogingen zullen tot het uiterste worden gedreven.

En gij, liberale, katholieke en onverschillige werklieden, zult gij uwe lotgenooten in zulke schoone beweging alleen laten ? Zult gij het verwijt willen verdienen uw deel niet te hebben gehad in den triomf, wanneer het geweld voor het recht zal moeten bukken en gij eindelijk niet meer als verworpelingen zult worden behandeld ?

Voor ons en voor U ! die schoone leus van de vrijheidsminnende Polen, is ook de onze. De vlag van 't Algemeen Stemrecht is breed genoeg om alle werklieden onder hare plooiën te scharen.

Welaan dan, de handen ineen gelegd en met ons plechtig gezworen :

WIJ WILLEN RECHTEN VOOR ONZE PLICHTEN.

Namens het Midden-Comiteit der
Gentsche Socialistische Werklieden-Vereenigingen.

Een Stokpaardje

onzer tegenstrevers.

Al onze tegenstanders zijn het daaromtrent eens, dat het Algemeen Stemrecht aan de werklieden weinig of geen voordeel zou aanbrengen. Tot staving van hun beweren wijzen zij voornamelijk op Frankrijk, waar de werklieden tot hiertoe dom genoeg waren mannen naar de Kamer te zenden, die bijna met het zelfde sap zijn vergoten als onze wettenmakers, wier eenige bekommerning het is toch geene enkele bepaling in de wetten te laten sluipen, welke tot voordeel der minderen en tot nadeel hunner lastgevers, de cijnskiezers, zou strekken.

De ridders van den cijns zullen zich wel wachten hunne voorbeelden in Zwitserland te zoeken, waar het Algemeen Stemrecht zijne proefjaren heeft doormaakt, waar de bevolking er de macht van heeft leeren kennen, en het tot zijn voordeel meer en meer aanwendt.

De bewijzen daarvan liggen voor de hand. Men hoeft maar de reeks beschermwetten op den arbeid te overzien, welke in Zwitserland reeds in werking waren, vooraleer er in andere landen over gesproken werd.

Even goed zou men de aanhangers van Algemeen Stemrecht op Spanje kunnen wijzen, waar die volksgezinde hervorming sinds een dag en een stuk is ingevoerd en vragen:

Wat heeft het Algemeen Stemrecht in Spanje al voortgebracht?

En met zulke argumenten denkt men de voorstanders van Algemeen Stemrecht plat te slaan!

Men mag aan een bekwaam ambachtsman een nieuw stuk gereedschap geven, het zal toch zekeren tijd duren vooraleer hij het vlieg en goed zal kunnen gebruiken. Evenzoo is het met het Stemrecht, dat een tamelijk ingewikkeld gereedschap is, omdat het goed en kwaad kan doen.

Doch ter zake: Als het Algemeen Stemrecht weinig vruchten zou afwerpen

voor de armen, dan zou het te min schaden aan de rijken en dat zou voor hen eene reden moeten zijn om het te geven.

Juist door het niet te doen, bewijzen zij maar al te goed te weten dat er wel voordeel mede te halen is en willen zij het kiesrecht blijven monopoliseeren.

Aan het *Fondsblad* komt de eer (?) toe het laatste en verpletterendste argument tegen het Algemeen Stemrecht te hebben gevonden.

Triomfantelijk roept de kanonnik uit: « Kent gij winkels waar men betalen kan met Algemeen Stemrecht? Kunt gij door volksbetuogingen, meetings, algemeene werkstaking, enz., de koperen kluiten der arme werkmansvrouwen in vijf frankstukken doen veranderen? »

Zachtjes aan, vriend drietip, maak u geen kwaad bloed, dit is altijd gevaarlijk voor menschen die veel wijn drinken.

Maar zeg eens kanonnik, kent gij winkels waar men met oremussen kan betalen?

Kunt gij door litaniën, schietgebeden, aflaten, gewijde ouwelken en anderen hutsepot uit uwen heiligen winkel de koperen kluiten der arme werkmansvrouwen in vijf frankstukken doen veranderen?

Voor die voderijen krijgt slechts de geestelijkheid in hare winkels — de kerken — blinkende schijven, maar iedereen heeft het geluk niet een zwarten rok te dragen, die het voorrecht schenkt op den arbeid van anderen te leven.

Gij hebt nochtans de pretentie te zeggen, en met u den geheelen rommel gekruinde hemelventers op het Congres van Antwerpen, dat de godsdienst de *panacée universelle*, het geneesmiddel voor alle kwalen is!

Het is ons nooit in 't gedacht gekomen het Algemeen Stemrecht te willen doen doorgaan als de onovertroffen remedie die de menschheid van alle kwalen zal verlossen, maar gemakkelijk hebben wij het om te bewijzen dat er vele en diepgrijpende verbeteringen aan te verwachten zijn.

Laat ons veronderstellen dat het Algemeen Stemrecht in België wordt inge-

voerd en de werklieden, die de meerderheid der natie uitmaken, het naar behooren aanwenden.

Een der eerste daden van eene echte volksvertegenwoordiging zou zijn, de scheiding van Kerk en Staat te bewerken, wat eene besparing zou opleveren van 7 millioen. Het eerste fonds tot de instelling van eene pensioenkas voor oude en gebrekkelijke werklieden ware reeds gevonden, zonder dat iemand een cent hoefde te betalen.

Het budget van oorlog, dat nu meer dan vijftig millioen bedraagt zou met de helft kunnen verminderd worden, door de invoering van het stelsel der gewapende natie, dat ons een leger zou schenken dubbel zoo sterk, en tienmaal meer waard dan thans.

Met de gespaarde 25 millioen zou men de helft kunnen afschaffen der inkomende rechten op de levensmiddelen; de afschaffing der andere helft zou weldra volgen, door het dubbel belasten van alle weelde artikelen.

Dit zou direkt den stoffelijken toestand in alle werkersgezinnen verbeteren.

's Konings traktement, dat nu 10.000 fr. daags bedraagt, kon men zeer gemakkelijk tienmaal verminderen, in afwachting dat hem vriendelijk wordt verzocht zijn ontslag te geven.

De vier millioen besparing daarvan voortkomende, konden best worden aangewend tot het inrichten van geperfectioneerde ambachtsscholen in de groote nijverheidscentrums, en landbouwscholen op den buiten.

Met den aftrok der buitensporige hooge loonen, van sommige onnuttige, ja zelfs schadelijke staatsambtenaars, kon men de loonen van al de mindere staatsbedienden gevoelig verhoogen.

Eene belasting op het inkomen, welke volgens matige schatting van het eerste jaar 100 millioen zou opbrengen, ware voldoende om op enkele jaren al de koolmijnen door den Staat te doen terugkopen, de mijnwerkers staatswerklieden, met een minimum dagloon en maximum werkuren te maken.

Dit ware maar een begin; het andere

zou volgen en in de eerste plaats den normalen arbeidsdag, die de loonen doet stijgen, de werklieden gezonder en sterker maakt, en handel en nijverheid opbeurt.

Weerlegt dit, *Fondsblad*, en bewijst eens dat dit hersenschimmen zijn!

Op onze meetings maken wij de werklieden dit alles duidelijk, onze volksbetuogingen dienen om de wassende macht van 't volk te toonen en de algemeene werkstaking is een laatste middel om het stemrecht te veroveren.

En wij zullen het veroveren, rekenter op, ikzuchtige blinden!

Een Comble!

De kiescijns laat zekere bekwaamheid veronderstellen.

De cijns laat zekeren welstand vermoeden.

De cijns is een waarborg der onafhankelijkheid van den kiezer.

Dit zijn de argumenten van de meer en meer zeldzamer wordende verdedigers van artikel 47.

Men weet wat de bekwaamheid en de onafhankelijkheid waard zijn van dit kiezerskorps, waarin het bedert onherstelbare verwoestingen heeft aangericht en dat zich aan de klerikalen schijnt te willen verbinden, in dezelfde maat dat zij zich zelve en het land met oneer en anti-volksgezindheid bedekken.

Maar is de cijns een waarborg van welstand?

Men weet hoe de partijen cijnskiezers fabriceeren. De bijgevoegde wetten zijn overladen met schikkingen die men zonder ophouden heeft moeten nemen, vernieuwen, volledigen en veranderen, om uit het kiezerskorps de valsche cijnsbetalers te sluiten, die er langs alle kanten indringen.

Zeër dikwijls is de belgische cijnskiezer een kunstmatige burger, die geen cent bezit, of zelfs voor bijzondere bestaanmiddel den kiescijns heeft, waarvan

hij zich niet kiezeling ook om te gevende eene kl om zich te doen o

Wij ge cijnskiezen aan den als als zooder poli Belgen der de worden van het gemaakt

In een de klerik zijn van gehechte piciën met twee cijns een pens per dag!

Ziedaar welk he Zwitserl gemeen burgers digheid v

Maar cijnskiezen niet dat en leugen en in dit

Kan n dan te z cijns, na hebbenge genomen te hebbe hebben v voordeel te hebbe kiezer ei twisten v vervallen pensionn van het stoppen?

Het v tot Mura verleend audientie eindelijk nog aan der werp

Deze l der kleed Met deze de betrok de een of in tegen moest ve

Bij vro eigenlijk te worde van duiv gevoel d kwetsen.

Uit het moordaa nomen v bij wien hij ware knochte l

Thadda wachtzaa deels met op schree Dichte tabak vul dat het j hoesten n niet het e

Feuilleton van « ALGEMEEN STEMRECHT » 2

DE SLACHTER VAN LITHAUWEN

Episode uit den Poolschen opstand

DOOR

K. HANNEMAN

« Uwe Excellentie, vergeve, » antwoordde de officier verward, « ik bemerkte wat voor weinige minuten de overtreding van uw bevel, en heb den gevangenen dadelijk de kaarten laten ontnemen. »

« Het is goed, Mijnheer. Zijn de schoften alreeds van hunne aanstaande terechtstelling in kennis gebracht? »

« Behalve den ouden Michael Liwinski nog niemand, Excellentie. »

« Nu, en hoe heeft deze het bericht opgenomen? »

« Hij is zeer treurig, en laat de tranen in zijn langen witten baard rollen. »

« De l'faard, » mompelde Murawiew verachtelijk.

De officier, die deze woorden zijns chefs vernomen had, antwoordde:

« Het is wellicht niet de gedachte aan zijn dood, Excellentie, die hem bekommert, maar... »

« Het lot van zijn ongelukkig vaderland, » onderbrak hem de generaal hoonend. « Ja, ja, ik ken dat! Deze phrase

hebben die rebellen allen in den mond. Alsof hun vaderland ongelukkig ware, sedert het tot Rusland behoort! Zijn deze Lithauwers, deze Polen, dan ooit tevreden geweest? Hebben zij zich niet onderling opgegeten? Zij moesten zich gelukkig achten, dat Rusland ze in zijne bescherming genomen heeft. »

« Zonder twijfel, Excellentie, doch wat den ouden Liwinski betreft, zoo geloof ik, dat hij op dit oogenblik minder aan het lot zijns vaderlands, dan aan dat zijner dochter denkt. »

« Ah zoo! » zeide Murawiew, « juist, hij heeft eene dochter, deze oude schoft! Ik herinnerde mij harer niet dadelijk. Het is goed, dat gij daaraan dacht. »

Dan voegde hij, terwijl een cynische (dierlijke, gevoellooze) lach om zijn breedden mond speelde, er bij

« Nu, wat deze dochter betreft, zoo zal ik haar met mijn oppasser laten trouwen. Zij is eene flinke doerne, en mijn Iwan een prachtige jongen. Dat kan een goed ras geven. »

De officier lachte plichtmatig over de ruwe scherts zijns chefs, ofschoon hij wist, dat het niet ernstig gemeend was.

Murawiew hield er niet van, dat Russen met Poolse vrouwen huwden, « want, — zeide hij — de liefde eener Poolse maakt de Russen tot Polen. »

« Doch a propos, Excellentie », nam de officier na eenige oogenblikken pauze weder het woord, « ik heb nog vergeten

te melden, dat Thaddäa Liwinski sedert heden morgen om de genade bid, door uwe Excellentie ontvangen te worden. »

« Altijd die vrouwen », stootte de generaal op. « Ik kan toch onmogelijk alle weduwen en weezen van Lithauwen ontvangen. Waarom staan deze menschen onophoudelijk op, en willen maar niet begrijpen, dat hun heil eenig en alleen daarin ligt, tot Rusland te behooren? De Polen zouden er waarlijk beter aan doen, wanneer zij de bearbeiding hunner onmetelijke landstreken lieten varen, en zich op industriële ondernemingen wilden toeleggen, in plaats van op middeleeuwsche wijze in burgten en kasteelen te leven, en zelf soldaat te spelen. »

De generaal hield op, en verzonk in diep nadenken. —

« Excellentie », waagde de officier na eenige oogenblikken te zeggen.

Murawiew zag bijna verschrikt op, en vroeg verdrietig:

« Gij zijt nog hier? Wat wenscht gij? »

« Excellentie, ik wilde slechts wegens dat jonge meisje Thaddäa... »

« Ja, zoo, zij heeft om eene audientie gebeden. Nu, daar mijne vrouw zich voor die deerne interesseert, moge zij komen. »

« Maar uwe Excellentie zal toch niet vergeten, dat Michael Liwinski zeer strafbaar is? »

« Wat wilt ge daarmee zeggen? »

« Excellentie, vergeve, ik geloofde, wijl uwe gemalin... »

« Pah! riep Murawiew lachend. « Dat doet hier niets ter zake! Ik zal in weerwil daarvan geene genade schenken. Gij zijt een trouw dienaar, ik dank u, dat gij mij daaraan herinnerdet? »

De officier bong onderworpen.

« Neen, neen, » voer zijn chef voort, « geene zachtheid tegenover deze rebellen! Dat ware eene onvergeeflijke fout. Eens in mijn leven heb ik een Pool weder in vrijheid gelaten, wijl zijne vrouw langer dan zes maanden mij daarom smeekte. En heden doet het mij nog leed, dat ik ten slotte haren wensch toegaf. »

« O, Uwe Excellentie had gewis uwe redenen, welke deze medelijdende handelwijze verontschuldigde, » bemerkte de officier met een half lachje.

« Natuurlijk, mijnheer, natuurlijk, » antwoordde de generaal lachend. « Ik kan bijna niet anders. »

« Uwe Excellentie heeft volkomen recht, » ging de officier, nog steeds lachend, voort, « men moet dezen rebellen geene genade schenken. »

« Neen, nooit, nooit! »

Marawiew sloeg hij deze woorden heftig met de vuist op de tafel, zoodat eenig zich daarop bevindende papieren op den grond vlogen.

De officier begon dadelijk ze bijeen te zoeken.

Laat maar, mijnheer, en ga, opdat ik met die deerne klaar kome. »

De officier groette militairisch en liet zijn chef alleen.

hij zich niet alleen bedient, om in tijd van kiezing zijne stem te verkoopen, maar ook om zich en de zijnen plaatsen, winstgevende zaken, voordeelen, bestellingen, eene klienteel te doen geven of zelfs... om zich door de openbare weldadigheid te doen onderhouden.

Wij gekschieren niet. Er zijn in België cijnskiezers die 42,32 fr. direkte belastingen aan den Staat betalen, aanzien worden als bekwaam en onafhankelijk, en als zoodanig bekleed zijn met het deel der politieke macht dat aan de 9/10 Belgen wordt geweigerd — welke door der de openbare liefdadigheid geholpen worden en zich zelfs eene schoone rente van het budget der liefdadigheid hebben gemaakt.

In eene stad van het Walenland, waar de klerikalen de oppermachtige meesters zijn van de gemeente en van al de er aan gehechte besturen, namelijk van de hospiciën met hare rijke inkomste, zijn er twee cijnskiezers, die als « broodkaart » een pensioen ontvangen van één frank per dag!

Ziedaar ten minste een punt op het welk het kiesrecht breder is als in Zwitserland. In Zwitserland waar 't Algemeen stemrecht bestaat, mogen de burgers die ten laste der openbare liefdadigheid vallen, niet stemmen.

Maar veroordeelt het geval der twee cijnskiezers het systeem niet? Bewijst het niet dat het al verdichtsels, misbruiken, en leugens zijn in die veronderstellingen en in dit voorrecht?

Kan men iets schandelijker uitdenken, dan te zien, dat het voorrecht van den cijns, na alle wetten in zijn voordeel te hebbengemaakt, na alle rechten te hebben genomen en op de anderen alle plichten te hebben geworpen, na zijne stem te hebben verschacherd en zich met alle voordeelen, waarover de macht beschikt, te hebben laten overladen, dat die cijnskiezer eindelijk het stuk brood komt betwisten aan degenen die tot armoede zijn vervallen en zich als onvermogen laat pensionneeren, na zich als bevoorrechte van het fortuin te hebben laten volstoppen?

La Réforme.

Het was buitengewoon bezwaarlijk, tot Murawiew door te dringen. De tiran verleende slechts hoogst ongaarne eene audientie. Had men deze groote gunst eindelijk verkregen, zoo moest men zich nog aan verschillende formaliteiten onderwerpen.

Deze bestonden in eene onderzoeking der kleederen van den vrager der wapens. Met deze onderzoeking, tot welk geslacht de betrokken persoon ook behoorde, werd de een of andere kozak belast, die haar in tegenwoordigheid zijns bevelhebbers moest verrichten.

Bij vrouwen, waarbij deze onderzoeking eigenlijk door vrouwen behoorde gedaan te worden, had Murawiew er eene soort van duivelsch genot in, het schaamtegevoel der Poelschen op deze wijze te kwetsen.

Uit het voorgaande volgt, dat nooit een moordaanslag tegen den tiran kon ondernomen worden. Wee den ongelukkige, bij wien men een wapen gevonden had; hij ware door den generaal trouw verknocht kozakken in stukken gescheurd!

Thaddäa Liwinska bevond zich in de wachtzaal, te midden der kozakken, die deels met het dobbelspel bezig, deels zich op schreeuwende wijze onderhielden.

Dichte wolken van een slechtriëkende tabak vulden de ruimte, en veroorzaakten dat het jonge meisje bijna aanhoudend hoesten moest. Dat was intusschen nog niet het eenige onaangename, dat Thaddäa

EENE LES

OVER

Algemeen Stemrecht!

V. Wat is het Algemeen Stemrecht?

A. Het is het recht van elken meerderjarigen man zijn afgevaardigde voor de Kamer, zijn raadslid voor de Provincie en voor de Gemeente te benoemen.

V. Wat zeggen de behouders, liberalen en katholieken, van het Algemeen Stemrecht?

A. Zij herkennen allen dat het 't rechtvaardigste en eerlijkste allerkiessystemas is, maar zij willen er hoegenaamd niet van weten, omdat het Algemeen Stemrecht hen van het staatsroer zou werpen.

V. Hoe trachten zij het Algemeen Stemrecht te verwijderen?

A. Door alle mogelijke uitstellen, hen door hun kwade trouw ingegeven. Zij zeggen voornamelijk dat het volk te onwetend is en men het eerst moet onderrichten alvorens het 't Algemeen Stemrecht toe te staan.

V. Heeft deze tegenwerping eenigen schijn van grond?

A. Neen, want om van een recht te kunnen gebruik maken, moet men er zich van bedienen, gelijk men in het water moet gaan om te leeren zwemmen.

V. Waarom is deze tegenwerping, uit de onwetendheid des volks getrokken, voornamelijk door kwade trouw ingegeven?

A. Omdat de behouders, met hun cijnskiessels, den onwetende toelaten te kiezen en dit niet als een gevaar aanzien.

V. Hoeveel cijns-kiezers zijn er die niet kunnen lezen noch schrijven?

A. Volgens de bekentenissen der behouders zelve, is er een derde, het is te zeggen 1 op 3.

V. Welk onloochenbaar bewijs kunt gij leveren der onwetendheid van het cijns-kiezerskorps?

A. Het cijnskiezerskorps is zoo onwetend, dat, om het met kennis van zaken te doen stemmen, men het op kleuren en met een stempel moet doen kiezen! Die

te dragen had. Zij was gewongen, bovendien nog menige ruwe scherts der soldaten, hare persoon betreffende, geduldig aan te hooren, zonder twijfel waren zij tot mishandelingen overgegaan, had zij haren toorn, ware 't ook slechts door een gebaar, lucht gegeven.

Liwinski's dochter kon tusschen de 17 en 18 jaar tellen. Zij was eene slanke gestalte, met volle en ronde ontwikkelde lichaamsvormen, die door de bevallige dracht der Lithauwers nog meer uitkwamen. Op haar schoon en edel gelaat, dat door zwarte lokken omlijst was, lag de betoovering der reine jonkvrouwelijkheid, welke zelfs vaak den ruwsten karakters eerbied afdwingt. Hare wangen waren bleek, hare zielvolle oogen blikten treurig naar den grond, in de fijne lijnen van haar gezicht lag eene uitdrukking van diepe neerslachtigheid en bittere vertwijfeling.

Nadat zij langer dan een half uur de blikken en den ruwen spot der soldaten had moeten verdragen, werd Thaddäa Liwinska eindelijk uit haren pijnlijken toestand verlost.

Een hoofdman verscheen, naderde den dienstdoenden onder-officier, en schreeuwde hem toe:

« Visiteeren! »

Dan keerde hij zich tot het jonge meisje en zeide:

« Volg mij, meisje! »

Thaddäa wist, dat het eene onderzoek-

ongelukkigen kunnen noch lezen noch schrijven.

V. Hoe is het, integendeel, met het onderwijs van het echte volk gelegen?

A. Volgens de statistiek van 1880, konden er 82 op 100 lezen en schrijven.

V. Hoe komt het dat de cijns-kiezers onwetender zijn als het volk?

A. Omdat het cijnskiezers-korps grootendeels is samengesteld uit oude en zeer oude mannen, die in hun jonge jaren niet hebben leeren lezen noch schrijven, daar men in dien tijd, hoegenaamd niet leerde.

V. Welke andere zwaarigheid halen de liberale behouders tegen het Algemeen Stemrecht aan?

A. Zij zeggen dat het Algemeen Stemrecht de katholieken aan het bewind zou brengen.

V. Welke is de zwaarigheid der katholieke behouders?

A. Zij zeggen dat het Algemeen Stemrecht de liberalen aan het bewind zou brengen.

V. Wat zou er werkelijk voorvallen, indien wij het Algemeen Stemrecht hadden?

A. Liberale en katholieke behouders zouden allen aan de poort vliegen en de ware vertegenwoordigers van het volk zouden hunne plaats innemen.

Aan de landbouwers!

OVER DE JACHT

Stemme: *De boer zal 't al betalen.*

Boerkens, boerkens, wat zijt ge toch sukkelaars! 't Is niet genoeg, dat ge uwen eigenaar hooge pachten betaalt, hij matigt zich dan nog het recht aan op uwe akkers te komen jagen, terwijl gij zelve het recht niet hebt eenen dooden haas op te rapen en op te eten.

Geheel het jaar hebt ge hazen, konijnen, patrijzen, wilde zwijnen moeten voeden. En gij weet hoeveel schade zij aan uwe vruchten kunnen toebrengen. Hij, die eenen akker heeft, niet verre van

king harer kleederen gold; zij had gesidderd, als zij eraan dacht, dat dit in de wachtkamer voor alle soldaten geschied kon, wat somtijds gebeurde.

Toen zij den hoofdman en den onder-officier in een zijvertrek volgen moest, ademde zij een beetje vrijer.

« Hebt gij wapens in uwe kleederen? » vroeg de onderofficier.

« Neen, mijnheer, » antwoordde Thaddäa.

« Gij weet meisje, » kwam hier de hoofdman tusschen beiden, « dat gij op knoetslagen (d. z. zweepslagen) onthaald wordt, als gij gelogen hebt. »

« Ik weet het, mijnheer. »

« Goed, wij zullen zien. Ontkleed u! »

Het jonge meisje week ontsteld terug. « Neen mijnheer! » riep het met van schaamte gloeiende wangen.

« Zoo, meisje, » antwoordde lachend de hoofdman, « of wilt ge wellicht, dat wij dat voor u doen? Vooruit! »

« Gij hebt slechts noodig, het bovenkleed af te doen, zei de jonge onderofficier op zoo zacht mogelijken toon tot Thaddäa.

Deze kwam met terneergeslagen oogen het bevel na.

Het bovenkleed werd den hoofdman overhandigd, die het zorgvuldig onderzocht.

Intusschen moest Thaddäa het zich laten welgevalen, dat de onderofficier ieder ander kleedingstuk aan haar li-

een bosch gelegen kan daarvan meespreken.

In den herfst komt dan nog uw heer en loopt uwe velden plat, zonder dat ge daarvoor eenige vergoeding moogt vragen.

Hebt ge wel ooit van eenen haas, van een wild konijn, van eene patrijsgeproefd? Weinigen onder u kunnen zeker zeggen hoe hun vleesch smaakt. Dat is maar kost voor hen, die met eene beurs aan den hals zijn geboren. Als de boer maar roggenbrood, patatten en kernmelkpap binnen te spelen heeft, mag hij zich al beloven!

En mocht er een onder u het gedacht krijgen, eenen haas te schieten of te stropen, rap zijn de harenmutsen daar, en voor drie maanden den bak in, met eene ruineerende boet op den hof toe. En dat al voor een arm haasken dat gij alleen voedsel geeft. Ziedaar hoe de burgerlijke rechtvaardigheid met u op het einde der XVIIIe eeuw nog durft handelen! Ja, honderd jaren na de Fransche Revolutie, die wilde dat alle menschen gelijke rechten genoten!

Zult ge dat nog lang blijven verdragen? Neen, niet waar!

Welnu, strijdt met ons voor de heilige zaak van de volksverlichting! Werk met ons mede tot het verkrijgen van het Algemeen Stemrecht, en de rechtvaardigheid zal niet lang miskend blijven.

Wekt uwe lijdensgenooten op, om hunne rechten te eischen, en er zal u die niemand durven, noch kunnen weigeren!

Dan zullen de groote eigenaars geene gepatenteerde bosch- en jachtwachters, echte moordenaars, meer mogen aanstellen, die liever eenen armen wildstrooper eene lading zaad en zelfs eenen kogel in het lijf schieten, dan een enkel stuk wild op de tafel hunner onverbidde lijke meesters te missen.

Dan zullen de arme weduwen en weezen van vermoorde wildstroopers niet meer om wraak roepen tegen hen, die hunne mans deden vermoorden, alhoewel de wreedaards goed wisten dat de slachtoffers der gehate jachtwet enkel, om hunnen drukkenden nood wat te

chaam betastte. Hij vond gelukkig daar zelf geen behagen in, en was blij, toen hij er mede klaar was.

« Nu? » vroeg de hoofdman.

« Niets gevonden, hoofdman. »

« Goed. Zooveel te beter voor u, meisje. Hier neem uw kleed! » Terwijl hij het meisje het kleed toewierp, voegde hij er lachend bij: « Gij kunt van geluk spreken dat ik de onderzoeking volbracht. Mijn kollega Istwarschtschick zou niet zoo inschikkelijk jegens u geweest zijn. »

Met deze woorden ging de hoofdman lachend weg.

Het meisje had zich, haar gezicht door schaamrood overgoten, met het bovenkleed bedekt.

De onderofficier fluisterde haar geruststellende woorden toe, en verzocht haar dan, hem te volgen.

Thaddäa gehoorzaamde. Zij stegen een trap op, welke naar een door kaarsen verlicht portaal leidde.

« Die laatste deur daar, » zeide de onderofficier, « voert tot de vertrekken zijner Excellentie. » Fluisterend voegde hij erbij:

« Houd moed, mejuffrouw, en veel geluk! »

Daarna begaf hij zich naar de wachtkamer terug.

(Wordt voortgezet.)

verzachten, zich van geweer of strop bedienden.

Vooruit dan, boeren en werkmenschen van het plateland, vooruit voor het Algemeen Stemrecht!

Pijltjes en Schichten.

Voor Algemeen Stemrecht. — De beweging neemt toe.

Wij vernemen met genoegen dat eene afdeling voor Algemeen Stemrecht ontstaan is in den schoot der Liberale Associatie van Brussel.

Ook te Antwerpen werd een Kring voor Algemeen Stemrecht gesticht. De opkomst was zeer talrijk.

Bravo!

Nog een bewijs hoe dom het uitgebreid stemrecht is!

Terwijl de cijsbetalende Brusselaars, zich in 1884 lieten beetnemen, door de japneuzen, verkleed in independenten, zijn de gemeentekiezers, waaronder veel werklieden en kleine bedienden nooit zoo dom geweest, want de onafhankelijke (!) papen hebben 't nooit gewaagd zich voor te stellen.

Terwijl onze doctrinaireren gedurig schrijven en wrijven dat het Algemeen Stemrecht het land aan de papen zou overleveren en de domheid als meesteres zou regeeren in 't land, maakt de Fransche opportunistische minister, M. Ribot, een doctrinair van het zuiverste water, den lof van het Algemeen Stemrecht. Hij zegde onder andere:

« De crisis die wij verleden jaar doorworsteld hebben dank aan het **gezond verstand van het Algemeen Stemrecht**, zal niet nalaten een goeden indruk te maken. De verdeling vermindert en het veld der Republiek wordt van dag tot dag breeder. »

Wat denken de heeren der *Flandre* daarvan?

Marche der Werkers!

Zangwijze: *Le chant des Belges* van CLESSE.

Werkers, vooruit!

Hooft men, van noord tot zuid.

Sinds lang genoeg, slepen wij de keten, Der slavernij, en worden wij verdrukt.

Maar van onz' macht, die krijgen wij ge- [weten,

En nu voortaan, voor niemand meer ge- [bukt.

Vrijheid, Recht, eischen wij met kracht, Met onze Broers, van alle vreemde landen,

Gedenk, o Volk! gij zijt de macht, En breekt nu band,

Aan voet en hand,

En toon desnoods,

Uw leeuwentanden: *Bis*.

In 's lands bestuur hebben wij niets te zien Van 't kapitaal, zijn wij nog slaaf en [knechten. (Bis.)

Maar onze wil, zal welhaast hier geschieden, Met het bezit, van het Stem- en andere [rechten.

VRIJDENKER.

MAANDAG 25 AUGUSTI

OM 7 1/2 URE 'S AVONDS

Groote Meeting

in VOORUIT, Garenplaats.

DAGORDE: *De Werk- en Nijverheidsraad*

INGANG EN WOORD VRIJ.

MEETINGS

ZONDAG 24 AUGUSTI.

ROUSSELARE. — Om 3 ure 's namiddags, bij Wantje Impe, over de Statie. Dagorde: *Zijn de wenschen der socialistischen droombeeldig?* Spreker: Gezel Seffers, uit Gent.

MONT-A-LEUX. — Zondag 31 oogst, op het gewoon uur en in het gewoon lokaal. Spreker: Gezel Van Beveren. Dagorde: *Wat te doen na de Betooging?*

REIZIGERSCLUBS

ZONDAG 24 AUGUSTI

DE NOORDVRIEMDEN. — Om 6 ure namiddag, algemeene vergadering op den Meulesteedschen steenweg, 579.

DE VRIJENKING. — Om 4 1/2 ure namiddag, algemeene vergadering, in de Nieuwe Rolbaan, Kerkstraat.

Dagorde: 1. Reis naar Blankenberghe. — 2. Rekening.

VRIJHEID DOOR BROEDERSCHAP. — Om 5 ure namiddag, algemeene vergadering, bij Louis Ronse, in den estaminet Vrijheid door Broederschap, Zandstraat.

Dagorde: Nazicht der boeken.

VRIJHEID. — Om 5 ure namiddag, oproep tot het stichten eener definitieve Spaarkas, in den estaminet De Vrijheid, Biestraat.

Al de oude leden worden verwacht.

GEBUURTEKRING. — Om 5 ure namiddag, oproep tot het herinrichten der Spaarkas, in den Gebuurtekring, Giststraat.

Vergaderingen van Gent.

Zondag 24 oogst.

Propagandecolub (Heuvelpoort). — Om 6 ure, alg. verg. bij L. Ronse.

Gemengde Weerstandskas. — Om 4 ure, alg. verg. op de weversaal op boete van 25 c. Al de leden worden verzocht hun reglementboekje mede te brengen.

Meters. — om 2 1/2 ure bestuurszitting, om 3 1/2 alg. vergadering in Vooruit, Garenpl.

De boden moeten om 2 1/2 ure tegenwoordig zijn.

Propagandecolub (St-Amandsb.). — Om 4 u., Alg. Vergad., bij Isidoor Goebet. Al de leden op post.

Schoenmakers. — Om 3 1/2 ure, Algemeene Vergadering in het gewoon lokaal.

Tuinaclub. — Om 10 ure, algemeene repetitie. De leden die hunnen coupon hebben betaald moeten hunne kostumen inbrengen.

Maandag 25 oogst.

Multatuli's-kring. — Om 6 ure, lezing van het 4e en 5e bedrijf van « Vondel ».

Vrijzinnige Kleermakers. — Om 4 1/2 ure, Dringende Bestuursz. in de « Volksharmonie, » Waaistraat, 12, op boete van 15 cent.

Houtbewerkers en Meubelmakers. — Om 5 ure stipt, Bestuurszitting in d'Eendracht, Chartreuzenst.

De uitgenoodigde atelier wordt verwacht.

Feesten en Vermakelijkheden

GENT

Kouter. — Woensdag 27 Oogst, om 8 ure des avonds, concert, te geven door de Vereenigde Artisten-Muzikanten van Gent, onder de leiding van den heer A. Vander Gracht.

PROGRAMMA: 1. Koning-Karl, marche (R. Eilenberg). — 2. Martha, ouverture (F. von Flotow). — 3. Le Pré aux Clercs, fantaisie, arr. par C. Bender (Hérolf). — 4. Morgenblätter, grande valse (J. Strauss). — 5. Faust, fantaisie, arr. par C. Bender (Ch. Gounod). — 6. Patrouille turque, arr. par Van Herzele (Michaëlis).

DAGBLAD VOORUIT

ABONNEMENTSPRIJS:

PER DRIJ MAANDEN

Voor België fr. 2,00
Voor Nederland — 3,25
Voor Buitenland, dagelijks — 5,50
— 2 m. per week — 3,25

Voorop betaalbaar

AANKONDIGINGEN:

Worden bij overeenkomst geplaatst aan zeer voordelige voorwaarden.

VOOROP BETAALBAAR

Aanbiedingen en aanvraag van werk worden kosteloos opgenomen.

HET ZEGEVIEREND SOCIALISME

VOORGESTELD DOOR EEN

Schoon Vrouwenbeeld in Gips

65 centimeters hoog, en prachtig geschilderd in verschillende kleuren, of kunstig gebronsd, is thans zichtbaar in voldoende hoeveelheid, ten lokale VOORUIT bij den poortier.

Beelden in gips fr. 2,50
— **geschilderd** — 5,00
— **gebronsd** — 5,00

AAN DE BESTUREN

DER

MAATSCHAPPIJEN

Wij berichten de Besturen dat onze magazijnen ruim voorzien zijn van

SCHRIJFGERIEF.

Calpins, Kleine Cahiers, Longuetten, Cahiers voor Verslagen, Kasboeken, Journals, Grootboeken, Kwitantieboeken, enz.

Alle soorten van Inkt, Pen-nen, Crayons, Porte-Plumes.

Dit alles te bekomen in het Bureau der Drukkerij, lokaal VOORUIT, Garenplaats.

Koopt uw Schrijfgerief in VOORUIT.

Uitg. E. Stauteamas, Klokstraat.

Gent, druk. J. Foucaert, Oostakkerstraat, 198.

SOCIALISTISCHE SCHRIFTEN

te verkrijgen in VOORUIT, Garenplaats, Gent.

BROCHUREN

Scheurkalender 1889 0 75
Liedjesboek, 5de bundel 0 15
Ontstaan en bloei van « Vooruit » 0 05
Door Algemeen Stemrecht tot Beterschap 0 15
Sociaal Democratisch Republiek 0 25
Het Palingoproer 0 25
Een woord aan de jongelingen 0 25
Mijn Afscheid aan de Kerk, F. D. N. 0 25
Almanak Vooruit voor 1888 0 20
— — — 1889 0 15
— — — 1890 0 15
Kerstnachtvertelling 0 20
Rijken en Armen 0 20
Oude en Nieuwe Wereldbeschouwing 5 00
Redevoering van Ansele 0 10
Programma der Belg. Werkliedenpartij 0 20
Utopia 0 10
Het Groot Complot 0 20
De Voorkampers van Rochdale 0 10
Zes maanden in Argentina 0 10
De Puihoopen 1 35
Het Minimum van Dagloon 0 10
Volledige Opstellen, Gerhard 0 85
Opstellen, Gerhard, 1e bundel 0 35
— — — 2e bundel 0 50
Coöperatief Congres 1887 0 10
Wat willen de Socialisten 0 12
Ziel en onsterfelijkheid 0 12
Kapitaal en Arbeid 0 12
Vrijheid en Gezag 0 12
Parlementarisme en Wetgeving 0 12
Kapitalisme en Socialisme 1e deel 0 35
— — — 2e deel 0 55
De Vrouw in de Maatschappij 0 15
Coöperatie en Socialisme 0 10
De Normale Arbeidsdag 0 50
De Dragonderhelm (Eug. Sue) 0 50
Troon en Kerker 1 25
De Petrustype of de Zwakke 0 15
Troon en Altaar 0 60
De Pilatustype of de Twijfelaar 0 15
Het Iland Zola 4 00
Nana — 4 00
Christus in het Vaticaan 0 20

Het Licht Verdrijft de Duisternis 0 15
De Gewapende Natie 0 10
Rede van F. D. N. 0 10
Toekomstige Inrichting der Maatschappij 0 25
Schetsen en Taf. der Fransche Revolutie 3 75
Aanklacht van Bloemvervalsching 3 25
Het Algemeen Stemrecht 0 10
Liedjesboek, vierde bundel 0 05
Novellen voor het Volk 0 70
Het Weefgetouw van den Tijd 3 00
Het Onderaardsch Rusland 0 75
Steven van den Grillenhof 3 00
Vrije Handel of Kapitaalbescherming 0 45
Geheimschrift 0 05
De Internationale 0 10
Lied: Wij zijn het Volk (met muziek) 0 25
Oproeping aan de Vrouwen 0 07
Fabelen voor oud en jong 0 25
De Leer van Sokrates 0 25
Debat Nieuwenhuis-Stuart 0 25
God en de Staat 0 35
Het Heelal 0 60
Dekt de Vlag de Lading? 0 40
Waar zal ik Ellende vinden? 0 25
Openb. Discussie Westhoff-Nieuwenhuis 0 25
Zangen des Tijds 0 50
Moodpoging op Louise Michel 0 10
Coöperatie (Croll) 0 10
Rede F. D. N. over het Bankoetrot 0 10
Revolutionnaire Regeeringen 0 10
Robert Owen 0 10
Kunstkritiek der expositie in den Casino '89 0 10
Studenten-Almanak voor 1887 1 00
Schimmen en Schetsen 2 00
Alg. Stemr. in Beginsel en Toepassing 0 25
Volksbibliotheek: De Godsd. van kapitaal 0 25
id. Het leven van Lykurgus 0 25
id. Een paar hoofdstukken van John Stuart Mill 0 25
id. De Vrouw en de Zeden 0 25
Gesprek tusschen twee Boerenarbeiders 0 20
Het Loonsysteem (Krapotkine) 0 12
Met welke hinderpalen heeft het Openbaar Onderwijs te kampen 0 15
De Voortplanting 0 15

Tot Aanval en Verdediging 0 10
Vrije Gedachte of Socialisme 0 10
Algemeene Werkstaking 0 10
Gedachten De Gratie (met portret) 1 00
Ontwikkeling van het Socialisme 0 50
Geschiedenis der Commune van Parijs 1 25
De Fransche Revolutie (W. Bos) 4 55
Weg met de Social democraten 0 12
Is het Socialisme eene Dwaling? 0 12
Maatschappelijk en Privaat Eigendom 0 30
Mijn Afscheidsgroet aan de Arbeiders 0 10
Wat willen de Socialisten 0 10
Oranje boven 0 15
De Godspes 0 12
Voor of tegen het Socialisme 0 05
De Sociale Hel (6 afl. à fr. 0,50) 3 00
Domine, Pastoor of Rabbi 0 20
Laatste Woorden eens Gehangene 0 25
De Zwarte Non 1 25
De Nikodemustype of de vreesachtige 0 15
Met Jezus voor of tegen ons 0 12
Negnede deel: Verborgenen des Volks (Jeanne d'Arc) 0 75
Kapitaal en Arbeid (Karl Marx) 0 60
Zakboekje voor het Volk 0 25
Eene stem uit het levend graf van Siberie 0 12
Christendom en Socialismus (Rienzi) 0 60
De gevangennissen 0 25
Het licht der Nieuwe Wereld 1 25
De Sociale Kwestie opgelost 0 30

FRANSCH BROCHURES.

Almanach du Peuple 1889 0 15
Exposition internationale d'Anvers 1 50
La Grève Générale 0 10
Almanach démocratique pour 1889 0 15
Biblioth. Popul.: Programme Radical 0 25
id. Le Vicaire de Noirval 0 25
id. Ouvrière Dentillière 0 25
id. La Belgique en 1886 0 25
id. Le Droit à la Paresse 0 25
id. Mon Oncle le Juris-consulte 0 25
id. Revers d'une Médaille 0 25

Biblioth. Popul.: Quintessence du Socialisme 0 25
id. La Vénalité 0 25
id. Sacrifié pour le Peuple 0 25
id. Evolution Sociale en Belgique 0 25
id. Un Coin de la Vie de Misère 0 25
id. L'Abbé Delacollonge 0 25
id. Lettres démocratiques 0 25
Almanach du Peuple 1890 0 15
Pauvre Belgique 0 10
Falsification de la Farine 0 25
La Coöperation 0 10
L'Economie Politique par Tchernichewski 0 60
Minimum de Salaire 0 10
Le Logement de l'Ouvrier 3 50
Essai sur le Salaire 1 50
Propriété Cléricale et Bourgeoise 0 25
Général Vandersmissen 0 10
La Question Ouvrière 0 10
Debout pour le Suffrage Universel 0 02
Les Accidents du Travail 0 25
Huit Heures de Travail 0 02
Compte Rendu du Congrès de Jolimont 0 10

PORTRETTEEN

Phot. der inricht. van Vooruit 0 10
Portret Domela-Nieuwenhuis (groot-form.) 1 25
— — — — — (gr.-form.) 1 25
Roorda van Ysinga (groot-formaat) 1 50
— — — — — (klein —) 0 75
Marx (groot-formaat) 0 90
Liebknecht 0 10
Bebel 0 10
C. De Paape 0 05
H. Gerhard 0 05
Ansele-Van Beveren 0 60
Kunststuk Defuisseaux 0 40
Moyson-Zetternam 0 10
Schandalen van Londen (het paar) 0 40
De mannen der Commune 0